

De Kavelbode

Jaargang 29 nr. 3, augustus 2012

In dit blad:

- Redactioneel
- Gedicht van de maand
- Ingezonden brief
- Frank geeft raad
- Culinair genieten
- De Rijswijkse politiek legt uit
- Schatten in mijn tuin
- Paul en Ankie Bonnet worden geïnterviewd
- Puzzelen
- Bijtentoonstelling in de Botanische Tuin
- Schoffelperikelen
- Slakken, hoe bestrijdt men ze?

Blad voor de leden van Recreatiepark DE SCHOFFEL

Van de redactie

Het heeft even geduurd, maar hierbij dan de 3^e Kavelbode van dit jaar.

De zomer nodigt uit tot veel dingen maar minder tot schrijven. Gelukkig maar, want we hebben lang genoeg op mooi weer gewacht. Er zijn geen reacties gekomen op de vraag of u liever een digitaal exemplaar ontvangt van De Kavelbode. Dus blijft het bij het oude. In deze Kavelbode weer twee Rijswijkse politieke zwaargewichten aan het woord. **Theo Brill** interviewde

Arthur Sterk,
fractieleader van de
VVD en

Marloes Borsboom,
fractieleader van
GroenLinks.

Zij zullen toelichten
hoe de plannen

RijswijkBuiten
vorderen.

Zien zij nog mogelijkheden voor **De Schoffel** in die nieuwe wijk?

Er zijn veel reacties gekomen op de uitspraken van (vooral) Remi Hompe. De redactie heeft besloten één ingezonden brief -van **Theo Kok**- te plaatsen, met als kanttekening dat de verantwoordelijkheid voor het schrijven bij hem ligt en niet bij de redactie. Het is goed om woord en wederwoord te hebben, dus zal ook **Remi Hompe** daar weer op reageren. **Johan Herder** laat **Robin** aan het woord die nog steeds bezig is met de schatten in zijn tuin en **Bep** heeft weer een mooi gedicht gemaakt. **Lieneke Wardenaar** maakte dit keer een puzzel en wil graag uw aandacht vragen voor de mooie Botanische Tuin in Delft. **Hetty Coene** zorgde voor een toetjesrecept en **Frank Groote** vertelt ons wat we kunnen doen als schimmels onze planten aantasten. **Frits Benschop** interviewde **Paul en Ankie Bonnet** en **Hans den Ouden** neemt ons mee in zijn rubriek schoffelperikelen. Door vakantie van **Rob te Winkel** is er geen nieuws vanuit het bestuur/secretariaat van De Schoffel. Voor u selecteerden we nog een stukje over slakken. Al eerder verscheen daar een artikel over, maar omdat veel mensen de glibberige wezentjes niet hun hele oogst gunnen, hier wat tips. **Lido Lovink** liep alle teksten na en van **Wim Mecksenaar** zijn de bloemenfoto's op het achterblad. Wij wensen u weer veel leesplezier en vergeet niet de oplossing van de puzzel in te leveren.

'We houden van licht en ruimte'

Interview met Paul en Ankie Bonnet door Frits Benschop

Als we spreken over **-Te land, ter zee en in de lucht-** dan denken we onwillekeurig aan de naam van het langstlopende Nederlandse amusementsprogramma. In dit artikel gaat het echter over het werk en de hobby's van het echtpaar Paul en Ankie Bonnet.

-te land- dan hebben we het over hun aantrekkelijke tuin in Rijswijk

-ter zee- dan moeten we denken aan het platform in zee waarop Paul tal van jaren heeft gewerkt

-in de lucht- dan gaat het over de bijen, een grote hobby van Paul

Even voorstellen

Ankie heeft vroeger allerlei leuke banen gehad, zoals secretaresse bij een groothandel in Spaanse kunstnijverheid en creatief therapeute in een ziekenhuis. Het ambachtelijke pottenbakken stal haar hart en na in de leer te zijn geweest bij goeroes in het vak is ze 25 jaar geleden beroeps pottenbakster geworden in het historische hart van Delft. Ankie is een slagersdochter en heeft thuis geleerd hoe ze een winkeltje moet runnen; met behulp van haar echtgenoot weet ze creativiteit en zakelijkheid te verenigen.

Paul werkte tot zijn 50^e jaar bij de offshore aan oliewinning op zee. Daarna volgden nog 10 jaar werken met lichamelijk en verstandelijk gehandicapten.

Hobby's

Of er door het werken op zee een band met het water is ontstaan is moeilijk te zeggen, in ieder geval is door de jaren heen varen met een tjalk op de binnenwateren een hobby gebleven. Het betreft een schip uit 1901 van ijzer met een houten opbouw. Vroeger reden ze zowel op een stralende dag als bij hondenweer met de auto naar de tjalk in een Friese haven gereden om te gaan varen. De eigenaars zijn intussen 30 jaar ouder geworden en tegenwoordig wordt alleen nog bij mooi weer naar Friesland gereisd.

De andere grote hobby van met name Paul is het houden van bijen. We willen het nu niet hebben over het wel of niet steken van bijen - die discussie is een gepasseerd station. In het begin van de actieve jaren op de platforms was de woning een ark in de buurt van Leiden. In nauw overleg met de burens werden bijenvolken verzorgd. Toen Paul steeds vaker in het buitenland moest werken, zette hij nood-

gedwongen een punt achter deze hobby. Het is duidelijk dat de bijen het nu moeilijk hebben in ons land met zijn oprukkende bebouwing en intensievere onkruidbestrijding.

Wat staat ons te wachten als de bij in ons land verdwijnt?

Paul: *'De bij is het enige insect dat in het voorjaar en in groepsverband een plant bestuift. Een wesp bestuift ook, maar de kans dat het andere geslacht van eenzelfde plantensoort bezocht wordt, is uiterst klein. Het moge duidelijk zijn dat de bij voor bestuiving van bloemen en fruit een uiterst nuttig insect is. Als de bijen nog verder onder druk komen te staan, zullen wel in het meest dramatische geval misvormd fruit gaan oogsten of zijn aangewezen op invoer van veel producten.'*

Wat bracht jullie naar De Schoffel?

Ankie: *'We wonen in het hartje van Delft, pal achter de (scheve) Oude Kerk, boven ons winkeltje. Jazeker, heel sfeervol maar dat heeft ook letterlijk zijn schaduwzijde. Geen straaltje zon schijnt er naar binnen en dat wekt weer het verlangen om naar buiten te gaan op. Omdat we geen tuintje of een balkonnetje hadden, zijn we tien jaar geleden het tuincomplex De Schoffel gaan verkennen. We wisselden onze verkenningstochten af, de ene keer ging Paul en een volgend keer ging ik er op uit. Uiteindelijk is het kavel 72 geworden. De aanwezigheid van waterleiding en riolering zagen we als een groot pluspunt gezien. Er stond een stenen huisje. De buitenkant voldeed wel aan onze smaak maar de binnenkant niet, die hebben we dan ook gestript en aangepast naar onze smaak. Als reactie op het gemis aan zonlicht in onze woning in de Delftse binnenstad, wilden we hier licht en ruimte hebben. Dus weg met de overtollige kasten en imitatie donker eiken.'*

Paul: *'Een gekocht lidmaatschap heeft twee kanten, ten eerste moet je er geld voor hebben, anderzijds: wat je verandert doe je voor je zelf en niet voor een ander.'*

De tuin

De tuin was op het moment van aankoop slecht onderhouden, maar de basis om er iets naar wens van te kunnen maken was goed. Vanaf januari kunnen Ankie en Paul er bij onbewolkt al de gehele dag van de zon genieten. Anderhalf jaar na de eerste aankoop werd het aangrenzende kavel er bij gekocht. Weliswaar is het daar wat schaduwrijker, de combinatie van de twee kavels zorgt er voor dat er maximaal van de zon genoten wordt.

Leren en afleren

Het is al snel duidelijk dat gezamenlijk van de hobby's genoten wordt, maar de dat de voorliefde voor het tuinieren bij de vrouw en die voor bijen en de tjalk bij de man ligt. Ankie startte in 2006 zonder enige tuinervaring. Intussen zes jaar verder heeft ze al veel geleerd en vooral ook veel afgeleerd. Voor iemand die direct tot actie wil overgaan, leerde ze om geduld te hebben; wat voor een fraaie plant wordt aangezien, blijkt wel eens onkruid te zijn. Omgekeerd blijkt wel eens dat een onooglijk plantje zich tot een sierlijke struik ontwikkelt. Wat gebleven is dat het voor Ankie bijna onmogelijk is om langs een plantenmarkt of bloemenkraam te lopen, zonder iets te kopen.

Vereniging

Voor iemand als Ankie die toch al een verenigingsmens is, is het logisch dat zij taken op zich neemt. Ze zit niet alleen in het bestuur van de landelijke vereniging tot Behoud van Historische Schepen en de Delftse ondernemersvereniging – ook in De Schoffel is zij actief. We lichten de *feestcommissie* er uit. Het jaarlijkse tuinfeest trekt gemiddeld zo'n 25 á 30 bezoekers, iedereen is welkom en niets moet en dat maakt zo'n middag juist gezellig.

Toekomst

Uitgerekend nét nadat Ankie en Paul de kavels 72 en 88 hadden gekocht, gingen de annexatieplannen van de gemeente Rijswijk spelen. Het is onmiskenbaar dat het politieke gebeuren invloed heeft op de leden. Oudere mensen die hun kavel willen verkopen aan een volgende generatie, raken hun grond nu moeilijker kwijt dan vroeger. De huidige recessie zorgt ervoor dat weinigen zich gaan branden aan bouwplannen. Paul en Ankie hopen nog heel lang van het plekje onder de zon te genieten. Dus, weg met de bouwplannen van de gemeente. **Leve De Schoffel.**

Schatten in mijn tuin

Een vervolgvverhaal in vijf delen door Johan Herder

Robin had aan zijn gesprek met buurman Jan geen fijn gevoel over gehouden. Het idee dat hij geen eigenaar meer was van dat gat daar bij zijn huis beangstigde hem. In welke bureaucratie zou hij terecht komen? Als hij de ambtenaar van de oudheidkundige afdeling erbij zou halen, kon hij niet meer terug. Die nacht kon hij de slaap niet vatten. Zijn vrouw werd wakker door z'n gedraai en vroeg wat er aan de hand was. Robin legde uit dat hij twijfelde of hij wel wilde weten wat er onder de boomwortels te vinden zou zijn. De angst voor lange tijd geen toegang meer te hebben tot zijn tuin hield hem ernstig bezig. Betty deelde die angst maar vond ook dat een schat van historische waarde van belang was voor veel meer mensen dan alleen henzelf. Dat het daarom egoïstisch zou zijn om niet te melden. Robin vroeg haar echter nog even niets te zeggen tegen anderen. De volgende dag dekte hij het gat toe en stond zichzelf een week bedenktijd toe.

De tuin vroeg om aandacht, nu de zomer op z'n warmst was. Hoewel de haas alle kolen had afgekloven, was er nog genoeg groente te verzorgen. Vooral de eenjarige bloemen wilden elke dag wel een scheutje water en Robin genoot van het tutten op z'n tuin. Hiervoor had hij drie jaar geleden de tuin aangeschaft. De tweeling Alain en Robin jr. stapten op hun kleine kromme beentjes parmantig heen en weer en Betty las boek na boek in de schaduw van de struiken. Robin had al meerder kruiwagens vol wit zand naar zijn tuin gereden en stortte dit naast het afgedichte gat. Hij wist nog steeds niet of hij de boel dicht zou gooien, zodat hij door kon gaan met de aanleg van het terras of dat hij toch de procedure in zou gaan om te laten onderzoeken wat de put nu precies bevatte.

Maar Robin was niet de enige die hierover ging. De mannen van A.H. Vrij hadden schijnbaar hun verhaal verteld. Want op vrijdag stond er ineens iemand aan het hek die zei van het Algemeen Dagblad te zijn en dat hij graag een artikel wilde schrijven over een ontdekte put. Nu was de keuze niet meer of hij toch verder ruchtbaarheid zou geven aan de ontdekking, maar wel h e hij dit moest doen.

Robin vertelde de reporter dat hij eerst contact met de oudheidkundige afdeling van de gemeente Rijswijk wilde hebben, v or hij mee zou werken aan een artikel. Wel beloofde hij de man dat deze het exclusieve verhaal zou krijgen. Alles om hem maar van de tuin te krijgen. Ineens vond Robin het toch jammer dat het hek niet de gehele dag gesloten was.

Toen hij belde met het gemeentehuis bleek dat de heer Van Aschel op vrijdag niet aanwezig was. Dit was de enige ambtenaar die over oudheidkundige vondsten ging. Of hij maandag terug wilde bellen? Graag, dacht Robin - elk uitstel aangrijpend om nog even baas over eigen tuin te kunnen zijn. *(wordt vervolgd)*

Van de secretaris

Door Rob te Winkel

De secretaris is op vakantie.

Hierbij alleen een herhaling van het schema bestuursvergaderingen.

De vergaderingen zijn gepland op de dinsdagavonden vanaf 19.30 uur:

4 september (na 7 weken)

10 oktober (na 6 weken)

27 november (na 6 weken)

8 januari 2013 (na 6 weken)

19 februari (na 6 weken)

De bestuursvergaderingen van De Schoffel zijn openbaar en worden gehouden in het verenigingsgebouw.

Gedicht van de maand

Door Beppie

Vreemde vogels

Zeï de mus tegen de kraai:
Ik zou wel eens willen weten
hoe het is om een mens te zijn
te kunnen praten lachen en denken
een chanson te zingen met refrein.

Zeï de kraai tegen de mus:
Het is beter dat je dat niet weet
zij zijn onnadenkend, willen alles verwerven
zingen altijd het hoogste lied
en vleugelen pas als zij sterven.

Puzzel

G	E	N	O	E	G	B	O	S
U	E	E	B	R	T	IJ	O	C
I	N	M	O	N	E	E	G	H
T	S	E	E	A	G	N	S	O
S	N	O	E	E	E	S	T	F
P	T	L	A	A	N	S	E	F
R	O	B	E	E	S	T	J	E
A	S	N	O	E	I	E	E	L
K	M	G	E	S	R	E	K	L
E	I	E	O	R	G	K	M	I
N	G	R	A	S	Z	A	A	D
B	E	Z	W	A	A	R	I	G
W	E	T	H	O	U	D	E	R
E	R	G	E	N	S	N	G	A
T	E	I	P	T	O	O	L	S

bloemen	bezwaar	ergens	Piet	wet	tegen
erna	beestje	uitspraken	graszaad	Rob	eens
steek	oogst	groei	gesprek	snoei	genoeg
wethouder	gemeente	schoffellid	laan	bos	gras
groen	sloot	bijen			

De letters die overblijven vormen van boven naar beneden en van links naar rechts een woord. Met uw naam erop afleveren in de brievenbus van Kavel 117 is gegarandeerd prijs!

Mijn oplossing:

Bijtentoonstelling in de Botanische Tuin in Delft

door Lieneke Wardenaar

Op een kwartier lopen vanaf het centrum van Delft, verscholen achter monumentale universiteitsgebouwen langs het Rijn-Schiekanaal, ligt aan de Julianalaan de Botanische Tuin van de Technische Universiteit Delft.

De tuin dateert uit 1917. Aan de structuur van de Tuin is sinds het ontstaan weinig veranderd. De tuin bestaat nu uit vier delen, de fraaie bomentuin, het kassencomplex, de middentuin en de kruidentuin. Doordat de geschiedenis van de tuin nauw verbonden is met voormalig Nederlands-Indië, komt een groot deel van bomen, struiken, klimplanten en kruiden uit deze warmere streken. In de zomer wordt de bezoeker van de Delftse Botanische Tuin begroet door een collectie nuts- en sierplanten in een vak langs het toegangspad. De tuin zelf herbergt ongeveer 7000 soorten planten. Van ongeveer 300 families van hogere planten vindt de bezoeker daar voornamelijk nuttige planten van. Belangrijk zijn naast de specialisaties van de nationale plantencollectie de voor Delft typische 'technische' gewassen. Daaronder zijn bijvoorbeeld de planten die olie of kleurstoffen leveren of waarvan het hout, de vezels of de bast 'nuttig' kunnen worden gebruikt. Maar er is ook een interessante collectie kruiden en specerijen.

De zomertentoonstelling van in de Botanische Tuin staat dit jaar in het teken van de bijen. Bezoekers kunnen een kijkje nemen in een bijenkast, een waskaars maken of proeven van diverse honingsoorten. De toegangsprijs is € 2,-- voor volwassenen en € 1,-- voor kinderen.

Overige activiteiten in de Botanische Tuin:

Monumentendagen

zaterdag 8 september 10.00 - 17.00h

zondag 9 september 10.00 - 17.00h

Plantenruilbeurs

zaterdag 13 oktober 10.00 - 12.30h

Wetenschapsdag

zondag 21 oktober 10.00 - 17.00h

Ingezonden brief

door Theo Kok

Over politiek schrijven is niet mijn ding, dat schreef ik al in de vorige Kavelbode. Maar dan toch vindt er weer iets plaats dat mijn haren te berge doet rijzen. Dat gebeurde toen ik in de vorige Kavelbode het interview las met de heer Remi Hompe van Onafhankelijk Rijswijk.

Of de man weet niet waar hij het over heeft, óf ook hij vertelt onwaarheden om De Schoffel weg te krijgen. Het gaat namelijk over het onder water lopen van De Schoffel als er rondom ons heen wordt gebouwd. Volgens de heer Hompe wordt dat een groot probleem. Vreemd dat hij het niet heeft over de Wielerbaan van De Spartaan en het hockeyveld van de Rijswijkse Hockey Club. Dit zijn duidelijk zichtbaar *lager gelegen* terreinen. Dat is ook waarneembaar wanneer je de sloot bekijkt tussen de Lange Kleiweg en genoemde sportlocaties. Die sloot heeft tot twee keer toe een afschot met waterverval van totaal ongeveer één meter vijftig. Dus het onder water lopen van De Schoffel zou voor hen een nog groter probleem worden. Om nog maar te zwijgen van de zeer mooie karakteristieke boerderij naast de feesthal - die gaat zwemmen! De gemeentelijke bestuurders hebben in januari 2008 van het Hoogheemraadschap Delfland een document ontvangen waarin toch heel duidelijk staat dat De Schoffel *absoluut niet onder water* komt te staan, als er rondom ons heen wordt gebouwd.

De bewering van de heer Hompe werd in het voorjaar van 2008 namelijk ook al eens gedaan door wethouder Mateman. Later ontkende hij dat weer. Maar het is destijds duidelijk gehoord door de ongeveer 60 Schoffelaars tijdens een door de gemeente Rijswijk belegde bijeenkomst.

Naar aanleiding van die uitspraak heb ik contact gezocht met de Dijkgraaf, de heer Haersma Buma. Deze stuurde op zijn beurt de Teamleider water en ruimtelijke ordening, de heer Dr. Ir. M.J.C. Schwartz. Fop Smit van kavel 118 en ik hebben met hem een gesprek gehad op mijn tuin. De heer Schwartz stelde dat er van wateroverlast geen sprake zou zijn, *'al zouden er flatgebouwen van twintig hoog om ons heen gebouwd worden'*. Hij haalde daarbij het document aan dat in januari 2008 naar de gemeente was gestuurd. Op mijn verzoek heb ik via hem ook dat document gekregen en vervolgens naar alle raadsleden gemaïld.

Als je het mij vraagt, zijn politici volgens mij handig in het verdraaien van de waarheid om zo hun politieke zin te krijgen. Maar eerlijk duurt het langst, ook in dit soort zaken.

Reactie Remi Hompe

Ik heb met belangstelling de ingezonden brief van dhr. Kok gelezen en kan daar het volgende op reageren:

Het Volkstuinen complex De Schoffel ligt in het gebied dat bebouwd gaat worden. De sportaccommodaties van de Wielervereniging en de Hockeyvelden niet, want die liggen langs de grens. Uiteraard zal bij bebouwing van het gebied een en ander moeten worden aangepast m.b.t. de waterhuishouding. Dit betekent dat er aanpassingen moeten plaatsvinden bij de grens van dit gebied en eventueel kleinschalige opvang binnen de sportcomplexen zelf. Dit is gemakkelijk te realiseren, omdat het technisch goed kan worden ingepast in het gebied en financiële consequenties te overzien zijn. Bij het behouden van De Schoffel is dat lastig te realiseren, aangezien het een aangesloten gebied is met Volkstuintjes. Hierdoor wordt het zeer ingewikkeld om technische oplossingen te creëren binnen het gebied. Als de Schoffel anders wordt ingedeeld d.m.v. een overloopgebied naar de parken en sportcomplexen, zie ik daar wel een reëel mogelijkheid in. Maar dat betekent dat De Schoffel op de huidige locatie moet worden ingekrompen en dat alsnog vele volkstuintjes verplaatst dienen te worden. Wat ik in het interview aanhaalde, om de Schoffel als strook uit te smeren bij de grenzen van de parken en sportcomplexen lijkt mij een mooie toevoeging voor het plan van Rijswijk-Zuid. Dit zal het gebied qua groen en recreatie verrijken en versterken.

Met vriendelijke groeten, Remi Hompe, Fractievoorzitter Onafhankelijk Rijswijk

Culinair genieten

door Hetty Coene

Nu eens een toetje, weer eens iets anders!

Slanke sorbet met zomerfruit

300 gr. rode bessen

4 eetlepels zoetstofpoeder of naar smaak (proeven)

2 nectarines

500ml slagroomijs light (bak 1liter, Hertog)

Bereiding: Bessen wassen en van takjes rissen, 4 mooie takjes bewaren voor de garnering. De afgeriste bessen met zoetstof mengen.

Nectarines wassen en in stukjes snijden.

Vier hoge glazen afwisselend met ijs, bessen, ijs en nectarines vullen.

Met takje bessen garneren en... klaar!

Frank geeft tips

door Frank Grootte

De vraag is afkomstig van de heer Frits Benschop en vergezeld van een aantal bladeren en luidt als volgt:

Frank, zowel in mijn amandel- als in mijn perzik-boompje vind ik al twee jaar dit blad (zie foto en foto op het voorblad). Lezend in de Trouw vermoed ik dat het bloedluis is. Wat moet ik doen om van dit euvel af te komen?

Beste Frits,

De bladeren van je amandel- en perzikboompje zijn niet aangetast door bloedluis maar door twee schimmels genaamd *Taphrinia deformans* en *Exoascus deformans*. De Nederlandse naam voor dit verschijnsel is Perzikkruziekte.

Tijdens de bloei (maart-april) en in mei en juni is de ziekte opvallend zichtbaar. Zieke bladeren en scheuten zijn blaasvormig opgezwollen en gekruld, met later een witte schimmel op de geelrode vergroeiingen, zieke bladeren verwelken en vallen af. Na half juli is er meestal niks meer van de ziekte te bespeuren. De schimmels overwinteren in de knoppen en slaan toe bij het hernemen van de groei in het voorjaar.

Bestrijding

Net voor het uitlopen van de perzikknoppen is het ideale tijdstip om schimmelwerende ofwel plantversterkende middelen te gebruiken. Meestal zijn ca 3 - 4 behandelingen nodig. Tijdstip: rond midden/einde februari, zodra de temperatuur 8-10°C is.

Net na de bladval (of bij 90% bladval) kan ook één of twee keer behandeld worden met schimmelwerende producten (Cuperit van Bayer, verkrijgbaar via internet en bij een goed gesorteerd tuincentrum). De meeste schimmelsporen op de twijgen en knopschubben worden dan opgeruimd. Een behandeling met schimmelwerende producten zodra de ziektesymptomen (geelrood krullend perzikblad) zichtbaar zijn, is absoluut zinloos!

Ruim in ieder geval na de bladval alle perzikbladeren goed op of dek de boomspiegel af met een laagje compost. De regenwormen ruimen de zieke bladeren sneller op en de vitaliteit van de boom zal verbeteren. Een goede bodemstructuur en een actief bodemleven zijn goede preventie maatregelen.

Zorg dat de takken en jonge bladeren sneller kunnen opdrogen. De schimmel-sporen kunnen alleen ontkiemen in een vochtige omgeving. Luchtig gesnoeide perzikbomen en een ruime, winderige standplaats zorgen voor minder aantasting!

Gemakkelijke teekverwijdering

ingezonden door Beppy

Een verpleegster ontdekte een veilige en gemakkelijke manier om teken zich automatisch terug te laten trekken, waarna ze eenvoudig te verwijderen zijn.

Lees dit, het zou je kunnen redden van een aantal grote problemen. Volg de instructies op.

Breng een klodder vloeibare zeep aan op een prop watten.

Bedek de teek met de zeep-doordrenkte prop watten en dep het een paar seconden (15-20). De teek zal zich spontaan losmaken en zichzelf vasthouden aan de watten wanneer u de prop wegneemt. Werkt voor iedereen, tenzij iemand allergisch is voor zeep.

Rijswijkse politieke partijen over RijswijkBuiten

door Theo Bril

Het besluit is genomen, de kogel is door de kerk. In Rijswijk-Zuid wil het gemeentebestuur bouwen. De wijk RijswijkBuiten zal tussen nu en pakweg 15 jaar gebouwd worden. De Schoffel heeft protest aangetekend en is in beroep gegaan bij de Raad van State om het besluit alsnog ongedaan te maken. Hoewel wij hopen dat dit soelaas biedt, is er toch ook de angst te verliezen. En wat dan? Dan is het over en moeten we weg van de huidige locatie. Of toch niet?

Hoe denkt de Rijswijkse politiek er op dit moment over? Leeft het wel en wee van De Schoffel nog bij hen? In de vorige edities waren PvdA, D-66, Gemeentebelangen Rijswijk en Onafhankelijk Rijswijk aan het woord. In deze Kavelbode Marloes Borsboom van GroenLinks en Arthur Sterk van de VVD.

Marloes Borsboom (fractievoorzitter GroenLinks): 'Groen emotie? Groen is gewoon geld!'

Eindelijk is de zomer echt begonnen. Op een donderdagmiddag ga ik met tas en camera om mijn schouders op mijn fiets naar Marloes Borsboom. Zij is fractievoorzitter van GroenLinks in Rijswijk. Ik heb met haar afgesproken in het World Trade Centrum in Den Haag waar zij werkt. Op de 4^e etage vind ik Marloes. Ze is werkzaam bij het Nederlands Centrum voor Handelsbevordering. Bij een kop groene thee laat ik mijn zweetcellen tot rust komen, terwijl ik luister naar haar rustige stem. Ze begint al direct over het frustrerende gevoel dat blijft hangen als je vragen stelt maar geen antwoorden krijgt. Ik dacht dat dit vooral bij de Schoffelaars tot frustratie leidde, maar het is blijkbaar minstens zo erg als je dichter bij het gemeentelijk bestuursapparaat zit.

Marloes: 'Ook voor ons als politieke partij is het vaak heel moeilijk een concreet antwoord te krijgen. Je blijft dan vragen en krijgt maar geen antwoorden. Wij hebben vanuit GroenLinks de algemene beschouwingen dit keer best wel hard ingezet en ervoor gekozen op enkele dossiers in te gaan. Daaronder dat van De Schoffel. Meer als voorbeeld van hoe je als college - met een heel stipte meerderheid - omgaat met minderheden en het betrekken van inwoners bij je besluitvorming. Dat gebeurt gewoon niet op dit moment. Als je naar het verhaal Rijswijk Buiten/De Schoffel kijkt, kun je als partij - na instemming van het plan - weinig anders doen dan vragen stellen. Veel daarvan blijven echter onbeantwoord. Dat speelt overigens op heel veel dossiers hoor. Wij zijn heel boos geweest over die kwestie dat de gronden van De Schoffel zouden onderlopen. Als je geen goed verhaal hebt, krijg je dat soort kreten en heb je geen eerlijk gesprek.'

Worden de mensen van De Schoffel wel gehóórd, denk jij?

Marloes: 'Ik verneem in mijn gesprekken met het bestuur van De Schoffel dat zij het idee hebben dat het gemeentebestuur vindt dat ze hen geen verantwoording hoeft af te leggen wat betreft RijswijkBuiten. Ik begrijp best dat mensen van De Schoffel daarover gefrustreerd raken. Het is in de gemeenteraad echt wel zo dat zowel coalitiepartijen als oppositie gezond kritische vragen kunnen stellen.'

Het besluit is genomen en de plannen liggen er voor RijswijkBuiten. En nu?

Marloes: 'Voor ons is het dossier De Schoffel een heel belangrijk onderdeel van een heel groot dossier. Wij vinden dat je flexibel moet zijn op de plannen Rijswijk Buiten. De aanloop daartoe is al genomen, toen ik nog niet geboren was. De allerbelangrijkste afspraken zijn gemaakt in een tijd toen het er economisch heel anders uitzag. Instemmen betekent nog niet dat je iets niet terug kunt draaien. Dat de gemeente nu zegt: 'We hebben die grond van De Schoffel nodig om de financiën rond te krijgen' is voor ons geen argument. Want dat is hún keuze. Je kunt ook andere afwegingen maken, bijvoorbeeld in aantallen voorzieningen, wegeaanleg of gelden die je verschuift. Het hele idee om de sociale woningbouw in RijswijkBuiten te schrappen, is een optie die ook anders had gekund. De bedrijfsterreinen waar volkstuintjes langs moesten komen, was voor ons al geen goed plan en daarom zijn we blij dat dit bijgesteld is. De veranderende vraag opent nieuwe perspectieven. Als je daarop kunt anticiperen, kun je dat dus ook met het volkstuingebied. Ook al is het plan nu aangenomen, de tijd is een factor en gaat veel uitwijzen! Wij denken nog steeds dat RijswijkBuiten een financiële strop is en dat er bijstellingen gemaakt moeten worden. Stug uitvoeren wat je ooit bedacht hebt, is de grootste fout die een gemeenteraad kan maken. De tijd moet nog maar uitwijzen of deelplannen haalbaar zijn.'

De VVD zegt dat een plan waarmee ingestemd is, ook zo moet worden uitgevoerd. Jij zegt nu dus eigenlijk dat alles best nog kan veranderen. Is dat niet wat te gemakkelijk?

Marloes: 'De positie van GroenLinks is niet gebonden aan oppositie of coalitie. Wij stemmen voor of tegen, aan de hand van een dossier. Wij zijn niet voor blokvorming en ik vind dat de coalitie dit ook niet doet. En natuurlijk zullen zij uiteindelijk hun eigen wethouders niet afvallen. GroenLinks zou liever zien dat de gemeente bij aanbesteding van dit soort projecten, die voor mensen zó belangrijk zijn, investeert. In dit geval dus door groen te behouden. Doe je dat niet, dan ben je het kwijt. Financieel, maar ook qua gezondheid en emotionele waarde ontleem je dit de Rijswijkse inwoners. Als je de investeringsfilosofie meer zou gaan volgen, ben je als gemeente goed bezig. En echt, ook dit kan een financieel verhaal zijn. Het gekke is dat bij een discussie over wegen de aanleg vertaald wordt als een noodzaak. Het budget hiervoor wordt gereserveerd. Maar het budget

voor groen in Rijswijk moet uit de algemene middelen van stadsbeheer komen. En dat nu juist is de sluitpost op de begroting. Groen heeft dus geen vaste plek. Voor een gemeente die zich profileert als een groene gemeente is dat heel onlogisch. Wij zijn de enige partij die zich profileert op groen. Het valt me op dat de andere partijen dit punt zo gemakkelijk weggeven. Wat wij proberen, is hoe we groen op allerlei manieren juist in kunnen brengen. Met RijswijkBuiten heb je een unieke kans om het Duurzaamheids Profiel op locatie (DPL-cijfer) in allerlei entiteiten mee te nemen. Daar hebben we als gemeente een zeven voor gekregen en dat wil zeggen dat je eigenlijk wel duurzaamheidsambities hebt. Hier ligt een unieke kans om meer samenhang in de wijk te krijgen.'

Wethouders Jense en Mateman gaven insprekers het idee dat ze te emotioneel waren. Dat heeft kwaad bloed gezet bij de Schoffelaars. Begrijp je dat?

Marloes: 'Groen is in het geval van De Schoffel emotie, omdat het al zolang in familiebeheer is. Hele generaties zijn ermee opgegroeid en hebben er hun ziel en zaligheid ingelegd. Dat het in raadsvergaderingen emotie wordt, heeft ook te maken met hoe bestuurders ermee omgaan. Maar kijk nou eens naar de plannen voor RijswijkBuiten. Daar wordt groen als hoofdreden gebruikt om het aantrekkelijk te maken, om het te kunnen verkopen. Dus ik vind dat groen in dat opzicht gewoon geld is. Groen heeft handelswaarde, dus een grote financiële waarde. Zeker in de Randstad waar weinig groen is. Rijswijk zegt dat groen veel geld kost, maar groen levert op allerlei manieren onwijs veel geld op. Het laatste wat ik hierover wil zeggen, is dat emotionele redenen voor mij minstens zo belangrijk zijn als andere redenen. Belangrijker zelfs!'

Bebouwing van ons gebied valt onder de laatste fase. Kan dat nog veranderen?

Marloes: 'Dat kan ik niet zeggen. Plannen kunnen veranderen als de tijd daarom vraagt. Het gevaar van RijswijkBuiten is het opdelen in kleine deelgebieden. We zien dat in Eikelenburg; dat start natuurlijk eerder. Daar gaan ze in heel kleine deelgebiedjes met woningen beginnen, vergelijkbaar met het type huizen dat in RijswijkBuiten gepland is. Dat wordt een directe concurrent dus. In Eikelenburg is de grond niet van de gemeente, maar van projectontwikkelaars. Gevaar is dat je in die wijk kale stukken overhoudt. Door als gemeente alle grond voor RijswijkBuiten zelf aan te kopen, voorkom je dat je geen zeggenschap hebt. Daarom blijft de gemeente aankopen doen. Maar die aankopen zijn nog niet rond en dat is dan ook het financiële risico dat we lopen.'

Het tuinencomplex van De Schoffel zou volgens de planners van RijswijkBuiten een verwaarloosde indruk maken. Wat vind jij daarvan?

Marloes: 'Ik vind het beslist geen verwaarloosd complex en wat me vooral opvalt, is de betrokkenheid van mensen. Wij zijn vorig jaar augustus op jullie complex geweest en hebben kunnen zien met hoeveel liefde alles wordt bijgehouden. Uit mijn jeugd – ik had een schooltuintje op het Juliapad – weet ik hoeveel werk het is. Ik zie die betrokkenheid niet alleen terug in de tuinen, maar ook door jullie aanwezigheid bij gemeenteraadsvergaderingen.'

Hoe kijkt jouw partij eigenlijk tegen volkstuinten aan?

Marloes: 'GroenLinks Rijswijk heeft in haar programma staan dat volkstuinten heel belangrijk zijn en dat ze eerder uitgebreid moeten worden dan ingekrompen. Wij zijn ook voor **guerrilla gardening**. Dat wil zeggen dat je op versteende plekken de prachtigste bloemen en gewassen laat verrijzen. Het zou mooi zijn als mensen in hun eigen wijk groen weer kunnen ontdekken. Denk aan groente- en bloementuinen die opnieuw tussen huizen in nieuwbouw worden aangelegd. Ook dát is een vorm van volkstuintieren. In onze optiek is de volkstuint niet verouderd. Sterker nog, het wordt juist herontdekt. Het probleem is dat als je dat opgeeft, dat je het dan ook niet meer terug krijgt. Het is jarenlang werk voordat een tuin een tuin is. En ook de locatie is belangrijk. Bij verplaatsing moet je maar zien waar je terecht komt. Die gedachte maakt volgens mij ook dat mensen van De Schoffel emotioneel worden als er in de vergaderingen van de gemeenteraad - in hun ogen - zo respectloos over hun bezit gesproken wordt.'

'Wat wil je de Schoffelaars nog meegeven?'

Marloes: 'Blijf komen naar raadsvergaderingen, laat bestuursleden blijvend inspreken en kom in groten getale, want dat maakt echt veel indruk. En zorg dat alle partijen op de hoogte zijn, want alleen dan blijft het onderwerp leven en kan men de juiste beslissingen nemen.'

Een foto maken in een kantoor met blauwe wanden lijkt ons beiden niet zo geslaagd. Hup, naar buiten dus. Als de foto is gemaakt blijkt dat ook een groot WTC-gebouw midden in de stad niet veilig is voor *guerrilla* groen. Onkruid klimt langs de rand naar boven en eist haar plek op.

Of zou Marloes stiekem..?

(logo guerrilla gardening)

Arthur Sterk (Fractievoorzitter VVD Rijswijk): 'Niet tegen De Schoffel, maar vóór Rijswijk.'

Op een zwoele dinsdagavond ontvang ik Arthur Sterk op mijn tuin. Arthur is fractievoorzitter van de Rijswijkse afdeling van de VVD. Er is even consternatie als ik hem op het parkeerterrein wil ophalen en blijkt dat hij in het bestuurshuisje al aan de koffie zit. Gerard Daamen en Tineke Malherbe houden daar net een intakegesprek met nieuwe leden. Arthur is aangeschoven, alsof dit een gesprek is waar hij bij hoort. Desgevraagd zeggen Gerard en Tineke dat zij dachten dat Arthur bij het stel hoorde en hen juridisch bij zou staan. Het blauwe maatpak gaf hem blijkbaar genoeg status om geen verdere vragen te stellen. En Arthur kreeg even een voorproefje hoe het is om lid van onze vereniging te worden.

Vertel eens Arthur - in stukken van de gemeente wordt De Schoffel een verwaarloosd complex genoemd. Hoe zit dat?

Arthur: 'Al zou het verwaarloosd zijn, dan nóg is dat voor ons als politieke partij niet relevant. Ook niet dat het om een kleine groep gaat of dat er maar deels mensen uit Rijswijk lid van De Schoffel zijn. Zelfs niet een discussie of volkstuinen al dan niet nog van deze tijd zijn. Waar het om gaat is dat we een besluit voor Rijswijk nemen in afweging van belangen. De VVD heeft oog voor de belangen van de Schoffel, maar een weloverwogen besluit wordt niet bepaald op basis van het belang van een enkele groep of persoon. Dus, ik ben niet tegen De Schoffel, maar voor Rijswijk. En geloof me, ik schrik echt niet van een spandoek: 'VVD-BOE!' Zoals ik ook de oren niet laat hangen naar een spandoek 'VVD-Hoera!'.

Hoe hoorde je van de plannen voor RijswijkBuiten?

Arthur: 'Tsja, hoe is het begonnen? Wij kregen bij aanvang het idee dat de tuinen eerst vergeten waren. Toen die ineens op de agenda stonden, hebben we daar Wouter van Putten op bevestigd. 'Hoe zit het dan? Waarom moeten die tuinen daar weg?' Je mag ook best weten dat ik een stevige aanvaring heb gehad met de vorige wethouder. Op dat moment - in het begin dus - was het allemaal ook een beetje rommelig. Op mij is het toen overgekomen dat er *nog iets moest* rond De Schoffel. 'Te laag liggende grond' was eerst een argument, maar iedereen wist dat dit niet het enige motief kon zijn. Wij hebben toen gevraagd: hoe zit het dan echt? Ook door vragen gesteld door De Schoffel is er voor de fractie meer duidelijkheid gekomen. Het heeft ook best geknetterd, dat mag je best weten.'

Sinds december 2007 is er al weer veel veranderd in de wereld, neem alleen de economie. Is er nog wel behoefte aan zoveel woningen?

Arthur: 'Die vraag wordt vaak gesteld. Maar dat wat wij hier willen ontwikkelen, daarover zeggen marktpartijen en ontwikkelaars: dat kunnen we echt wel kwijt. Het is op zich wel een logische vraag die je stelt, maar het verhaal van Rijswijk Buiten is echt goed onderbouwd. Er liggen onderzoeksrapporten onder die regelmatig herzien en gepeild worden. Ik heb daar dus alle vertrouwen in. Juist in een tijd van bedreiging is het belangrijk te laten zien wat je kunt en snelheid te maken, want dat geeft de meeste kans op succes. Dit segment aan woningen hebben we als stad nodig om compleet te zijn en geeft ook meer kans om zelfstandig te kunnen blijven. Al snel was voor ons duidelijk dat zo'n gebied van volkstuinten niet binnen zo'n wijk past. Als je dat wel zou willen, dan zou je om dat te organiseren ook allerlei (stede)bouwkundige aanpassingen moeten aandraagen. Dan moet je een soort poldergebiedje rondom maken en dat is erg begroetelijk. Technisch is er echt heel veel voor nodig.

De VVD heeft vanuit de inhoud gereageerd en niet vanuit het sentiment. Daarbij gaat het in dit stadium niet om praktische aanpassingen – denk aan jullie voorstel, gedaan in augustus vorig jaar. Het gaat om het grote plaatje en als dat er ligt, dan kun je bedenken hoe je daarbinnen praktische oplossingen kunt vinden. De vraag die we ons stelden was: hoe moet zo'n wijk eruit zien? Dát wordt door anderen uitgewerkt. Naarmate dat vorm krijgt, wordt je er als partij steeds meer bij betrokken. De VVD kiest voor de ontwikkeling van deze wijk. Wij ondersteunen het compenseren en waar mogelijk het verzachten van leed voor tuinders. Want dat er leed is snap ik. Je kunt wel opnieuw besluiten zoals de oppositie zegt, maar dat zou in mijn perceptie erg risicovol zijn, omdat je dan als bestuur tamelijk ongelooftwaardig bent. Je bent immers met partijen in gesprek over hoe en waarom je wilt ontwikkelen. Als je dan ineens iets totaal anders gaat doen, neemt

geen mens je meer serieus. Niemand gaat geld steken in iets dat morgen mogelijk weer heel anders kan worden. Het wordt dan wispelturigheid en dat wil je niet met honderden miljoenen die je gaat investeren in een bepaald gebied. Ik vraag me af of dan het doel de middelen heiligt.'

Kun jij je echt de gevoelens van mensen voorstellen die hier - soms generaties lang - hun tuin hebben?

Arthur: 'Ja, ik snap dat dit zo is. Ook dat jullie vechten voor je belang. Dat is legitiem en logisch. Ik vind het begrijpelijk dat jullie je recht zoeken. Voor mij en de fractie levert dit geen wrok op. Zijn we niet zorgvuldig geweest en worden we op onze vingers getikt, dan moeten we dat accepteren. Dat betekent echt niet dat ik jullie dan lastig of vervelend vind. We zijn niet op een schoolplein! De opdracht (motie) van de gemeenteraad aan het College ligt er om oplossingen te zoeken en De Schoffel te compenseren. De VVD steunt deze opdracht. Ik vind dat partijen op een reële manier met elkaar in gesprek moeten zijn. Wat ik terughoor van het college, is dat ze alternatieven aanbieden en dat ze met het bestuur van De Schoffel in gesprek zijn. Ik hoor terug dat de tuinders het allemaal anders beleven. Wij bevragen wethouder Van Hemert indien nodig en hebben het er in de raadsvergadering over. Koen Bos is onze woordvoerder op dit punt, hij is ook bij de Schoffelbijeenkomst in augustus vorig jaar geweest. Het is natuurlijk lastig dat alle partijen in deze fase de kaarten bij de borst houden en niet teveel willen toegeven om een onderhandelingspositie te behouden.'

'Wanneer moeten we weg als het aan de VVD ligt?

Arthur: 'Ik ben pragmatisch, zolang je hier met die tuinen niemand in de weg zit, zou ik niet weten waarom in godshemelsnaam die boel hier weg moet. Saneren als daar geen duidelijk doel voor is vind ik niet logisch dus. De keerzijde is dat je mensen mogelijk aan het lijntje houdt. Dat er een onduidelijke situatie ontstaat. Men vraagt zich dan mogelijk af: hoe lang nog? Je wilt als gemeente geen gedoogsituatie laten ontstaan waardoor weer verwachtingen worden gewekt. De ontwikkeling van zo'n wijk kan heel lang duren. Wat je als gemeente niet wilt, is onduidelijkheid scheppen. Als volwassen gemeente en volwassen bestuur moet je daar dus duidelijke afspraken over maken. *In the end* moet iedereen weten waar ze aan toe zijn.'

'De fasering is dat dit terrein het laatste stukje is dat bebouwd wordt, kan dat ook nog omgegooid worden?

Arthur: 'Dat kan, zeg nooit nooit! Maar het is niet iets dat volgende week op de rol staat. Plannen kunnen veranderen als dat noodzakelijk lijkt, je ziet dat nu ook in Eikelenburg waar de fasering van de bouw aangepast is. Als zou blijken dat het verstandig is om de boel naar voren te halen, dan wil je als gemeente niet weer

dat hele gedoe hebben. Daarom moet je het hele gebied kunnen bestemmen en weten welke ruimte je hebt om verder te gaan. Duidelijkheid dus ook hier naar de belanghebbenden.'

Staat er overigens iets over volkstuinen in het Rijswijkse VVD-programma?

Arthur: 'Nee, meer in het algemeen dat Rijswijk een groene gemeente is en dat het zo moet blijven. Wij willen overigens niet dat het anders moet worden dan het nu is. Er is geen aanleiding voor minder volkstuinen, maar ook niet voor meer. Prima zo wat ons betreft! Als volkstuinen gebruikt worden voor andere doeleinden, dan hebben we een ander probleem. Neem bijvoorbeeld de schooltuinen die door bepaalde groepen gebruikt worden om er groente te verbouwen, daar zijn ze niet voor bedoeld. Dus dan zeg ik nee, dat doen we niet!'

Als we naar de parkeerplaats lopen zien we op deze mooie avond overal mensen hun tuin besproeien, kinderen spelen en de zwanen rekken hun halzen om te zien wie er voorbij gaat. 'Hoog bezoek,' zie je ze denken. Ook zij zijn schijnbaar niet gewend aan mannen in kostuums.

Schoffelperikelen

Door Hans den Ouden

Sinds mijn vorige "Schoffelperikelen" is er weer veel gebeurd op en met betrekking tot ons mooie complex.

Allereerst het plotselinge overlijden van Hans Briedé.

Hans was een ex-collega en een tuinvriend. Ik had altijd wel een praatje met hem over van alles en nog wat. Voor mijn gevoel waren Hans en zijn vrouw altijd op de tuin. Hans fungeerde - tenminste zo voel ik het - als de "bewaker" van De Schoffel. Sinds hij en zijn vrouw een tuin hadden op De Schoffel, heeft hij heel veel voor onze vereniging gedaan. Enkele van de vele dingen die hij deed wil ik hier memoreren, zoals het repareren van ons toegangshek, het aanbrengen van prikkeldraad ter beveiliging tussen het weiland van onze buurman boer De Boer en ons complex of het herstellen van de putdeksels in de paden nadat die opnieuw bestraat waren. Ook zorgde hij voor zand en aarde. En zo zou ik nog wel even kunnen doorgaan. Zijn laatste project was (samen met Piet Coene) de aanleg van Wifi op De Schoffel, maar helaas heeft hij dit niet helemaal kunnen afmaken. Zonder zijn vrouw en familie tekort te doen, heb ik nog iedere dag als ik op de Schoffel kom het gevoel dat ik Hans mis. Niet alleen onze gesprekjes, maar ook des-gevraagd zijn helpende hand. Ik wens Grada en de familie van Hans heel veel sterkte bij het verwerken van dit verlies.

Vorige keer verhaalde ik u over de perikelen van moedereend die weer op onze tuin was neergestreken. Ditmaal was dat om elf eieren uit te broeden. Nou dat liep niet zo goed af. Op een gegeven moment was de eend weg, want haar nest was vermoedelijk door een marter of wezel leeggevreten. Maar de kommer en kwel van onze eend was snel voorbij, want een tijdje later zagen we haar weer in het slootje zwemmen met vijf kleine pluusjes achter haar aan. Ze had toch nog een goed plekje kunnen vinden voor haar tweede leg.

Wat ik u ook niet wil onthouden is de zitting van de Raad van State op 21 juni 2012. De heren Westmaas (namens De Schoffel) en onze leden Berends, Van Dorp, Van den Bos en Veldman hadden een beroepschrift (legeskosten € 156,- per beroep!) ingediend bij de Raad tegen het Bestemmingsplan Sion-'t-Haantje. Dit bestemmingsplan werd op 27 september 2011 door de Rijswijkse gemeenteraad aangenomen.

Moet u zich voorstellen hoe deze zitting verliep. Tegenover de drie Staatsraden, waaronder de oud-burgemeester van Den Haag, dhr. Wim Deetman, moesten aan een lange tafel de twee advocaten van de gemeente Rijswijk en vervolgens de eerder genoemde Schoffelaars plaats nemen. Als 'vreemde eend in de bijt' was er ook een advocate aanwezig die de tuinder de heer Van Leeuwen (uit Sion) vertegenwoordigde.

De zitting begon omstreeks 10.15 uur en werd beëindigd om 13.15 uur. Afgezien van een paar vragen aan de advocate van de heer Van Leeuwen, werden nagenoeg alle vragen gesteld aan de heren van De Schoffel en aan de advocaten met hun ruime achterban van de gemeente Rijswijk. 'Onze heren' hebben het voor elkaar gekregen om nagenoeg alle bezwaaronderwerpen, zoals het aantal te bouwen woningen, de economische haalbaarheid van het bestemmingsplan, TNO, het spoor, de groencompensatie, de geur van DSM en de noodzaak van huizenbouw aan de kaak te stellen.

De uitspraak wordt half september 2012 verwacht. Ik ben zeer benieuwd!

Ook was er (zaterdag 30 juni) weer een leuk Schoffelfeest. Een aantal tuinvrienden toog die middag naar de Schoffelweide met heerlijke zelfgemaakte hapjes en lekkere drankjes. Het was een leuk samenzijn met een praatje hier en daar, het vreugdevuur van Paul, de overheerlijke pannenkoeken van Dick en een spelletje jeu de boules. En...ook uniek in dit land, het was mooi weer.

Ik spreek de hoop uit dat we dit Schoffelfeest nog héél veel jaren mogen vieren.

Slakken in je tuin, hoe bestrijd je ze diervriendelijk?

(bron: <http://www.duurzaamthuis.nl>)
Geplaatst op 08 april 2011 in Lifestyle

Slakken kunnen een ware plaag zijn. Ze vreten bladeren en stengels van planten aan en kunnen je tuin veranderen in een slagveld. Slijmerige zilversporen verraden hun aanwezigheid. Er zijn slakken met een eigen huisje, maar de zogenaamde naaktslakken richten de meeste schade in onze tuinen aan. Maar

slakken hebben wel degelijk een functie: ze zorgen voor het opruimen van bladeren. Belangrijker nog is dat slakken dienen als voedsel voor een groot aantal diersoorten. Dus als je slakken onverantwoord en chemisch bestrijdt, verdwijnen ook vogels en egels uit je tuin en kun je ook hén ziek maken. Goed om te weten dus hoe je op een biologische, natuurlijke en duurzame wijze de balans in je tuin kunt houden en tóch de schade van slakken kunt beperken.

Wat is een slak? Wereldwijd zijn er zo'n 60.000 tot 75.000 verschillende soorten slakken bekend. Wij hebben het als we spreken over 'de slak' meestal over huisjesslakken of over naaktslakken. Het merendeel van de slaksoortigen leeft in het water, maar slakken zijn de enige weekdieren die ook op het land leven. Slakken hebben een langwerpige lichaam. Een gespierde voet waarmee ze zich kunnen verplaatsen, een darm (die zich bij de huisjesslak in de schelp bevindt) en een kop. De twee ogen zitten op steeltjes met daaronder tastorganen. Deze tastorganen kunnen ook geuren analyseren. Slakken kunnen bij bedreiging hun ogen en tastorganen intrekken. Huisjesslakken zullen zich verstoppen in hun eigen schelp. De meeste slaksoorten zijn tweeslachtig (ze hebben zowel mannelijke als vrouwelijke geslachtsdelen) maar kunnen zichzelf niet bevruchten. Slakken leggen tot 400 eitjes per jaar en zijn 's avonds en 's nachts actief. Het huis van de huisjesslak is opgebouwd uit kalk (calciumcarbonaat) en hoornachtige stoffen. De draairichting van de schelp is meestal rechtsonder. Gevonden huisjes van uitgestorven slakken worden vandaag de dag gebruikt als gidsfossiel, om de ouderdom van aardlagen vast te stellen. Slakken dienen voor veel dieren (ook de mens, proef eens de wijngaardslak ook wel bekend als escargot) als voedsel. Een naaktslak kan een tot twee jaar oud worden en huisjesslakken veel ouder.

Schade tuin door slakken Slakken voeden zich het liefst met jonge zaailingen, maar kunnen ook sappige bladeren van grotere planten vol gaten achterlaten. De tong van de slak is een soort rasp met kleine hoornen tandjes erop. Zij raspen hun voedsel in plaats van het af te bijten. Dat verklaart ook dat gaten in bladeren vaak rafelig ogen en de nerven van een blad vaak nog intact zijn. Naast dat naakt-slakken zich met name voeden met bladeren, eten ze ook uitwerpselen, rottend materiaal, schimmels (paddenstoelen) en andere slakken. Hierdoor kan een slak virussen, bacteriën of eitjes van parasieten overbrengen.

De ideale leefomgeving en natuurlijke vijanden van slakken. Slakken hebben zo hun voorkeuren als het gaat om planten en schuilplaatsen. De Hosta (hartlelie), Iberis (scheefbloem), Ligularia en verschillende slasoorten zijn favoriet en ideaal als voedingsbron. Daarbij houden slakken van vochtige omstandigheden. Vochtige plaatsen als onder potten en stapels hout, afgevallen bladeren rondom heggen (met name coniferen) zijn geliefde schuilplaatsen. De composthoop is ideaal voor slakken, waarbij het risico bestaat dat je bij het verspreiden van compost de eitjes over je hele tuin verspreidt. Vocht en vijvers trekken slakken aan, dus plaats geen kwetsbare planten in de directe omgeving hiervan. Slakken hebben veel natuurlijke vijanden. Vogels zoals merels, lijsters, spreeuwen en eksters, maar ook eenden en kippen eten slakken. Verder zijn egels, kikkers, padden en insecten zoals spinnen en larven van libellen en vliegen natuurlijke vijanden.

Planten en slakken. Er is een aantal planten dat erg goed bestand is tegen slakken. Bijvoorbeeld akelei, goudsbloem, anjer, geranium, klimop, daglelie, viooltjes en varens. Er zijn ook bepaalde plantensoorten die een sterke geur afgeven en daardoor een natuurlijke en duurzame verdrijvende werking hebben op slakken. Enkele van deze soorten zijn Oostindische kers, Salie, Tijn en Tomaat. In de moestuin zijn slakken dol op sla, alleen rucola heeft geen last van slakken.

Vochtige plaatsen beperken. Slakken houden niet van droogte en niet van warmte. Door de tuin regelmatig te schoffelen, droogt de aarde sneller uit. Ook maak je hiermee de grond fijner en neemt brokken die een goede schuilplaats zouden kunnen vormen, weg.

- Losse tegels, lege bloempotten of stapels hout vormen een perfecte vochtige schuilplaats. Verwijder onnodige materialen en verplaats materiaal regelmatig om de onderliggende aarde te laten drogen.
- Geef in de zomer je tuin water in de ochtend, zodat het gewas en de grond eromheen droog is tegen de tijd dat het avond wordt. Hiermee maak je het onaantrekkelijker voor slakken om in de tuin te blijven.

Bouw zelf een slakken-val met bier

Ben je de slakken helemaal zat, bouw dan je eigen slak-kenval. Het is niet moeilijk, wel heel milieuvriendelijk en werkt echt geweldig. Om te beginnen neem je een plastic emmertje wat je vaak tegen-komt in de supermarkt (bijvoorbeeld van satésaus). Maak hier met een stanley-mes een paar deurtjes in voor de slakken. Vervolgens zet je de beker in je tuin en graaf je deze in tot aan de inkepingen. Vul het bekertje met een klein beetje bier en klaar is je slakkenval! Gebruik niet teveel bier anders verdrinken de slakken of drinken ze zich dood. Maak de val ook regelmatig leeg door de slakken uit te zetten in een slakvriendelijke omgeving.

Meer tips om slakken te bestrijden en planten te beschermen

- Controleer de aarde in je tuin op slakkeneieren. Je kunt ze maar beter vóór zijn! Als je de aarde goed bekijkt, zul je hoopjes kleine witte eieren vinden die je gemakkelijk kunt verwijderen.
- Knoflook is giftig voor slakken. Knoflookplanten zullen ze omzeilen. Ook mijden ze plaatsen en planten die met knoflookextract zijn bespoten. Een voordeel is dat bespoten eitjes niet meer uitkomen als ze bespoten zijn met knoflookextract.
- Kopermetaal is giftig voor slakken. Er zijn speciale koperstrips verkrijgbaar die om potten te plakken zijn om te voorkomen dat de slakken omhoog kruipen. Dit werkt zelfs onder vochtige omstandigheden.
- Je kunt jonge planten ook duurzaam beschermen door er een huls omheen te plaatsen. Denk daarbij aan plastic buizen die je om de plant heen plaatst. Dit plastic is ook in doorzichtige versies verkrijgbaar. Het midden van een plastic limonadefles werkt trouwens ook.
- Slakkenkorrels zijn niet alleen slecht voor slakken maar ook erg schadelijk voor vogels, egels, huisdieren en mensen. Veel beter is het om voor biologische slakkenkorrels te kiezen. Deze bevatten ijzer en fosfaat en hebben als gevolg dat slakken niet meer eten en sterven. Deze korrels zijn te verkrijgen in de tuinwinkel.

- Je kunt slakken vangen in ingegraven potjes met zeepsop of bier. Vooral wat zoetig bier is geliefd bij slakken. Ze zullen, als ze proberen bij het bier te komen, in het potje vallen. Er zijn bij tuinwinkels speciale slakkenvallen verkrijgbaar die op eenzelfde manier werken.
- Door een meloen uit te hollen en in de tuin te plaatsen, creëer je een perfecte schuilplaats voor slakken. Zij zullen de meloen heerlijk vinden. Iedere ochtend kun je de slakken verwijderen die zich in de meloen bevinden en deze op een andere plaats, waar ze voor jouw tuin onschadelijk zijn, vrijlaten.
- Ook bij de tuinwinkel verkrijgbaar zijn parasiterende aaltjes. Deze kun je loslaten op plaatsen waar slakken vaak komen en zij vallen naaktslakken aan vanuit hun darm. Geïnfekteerde slakken stoppen met eten en na 7 tot 21 dagen sterven ze. Deze aaltjes zijn onschadelijk voor mens en dier en deze manier van bestrijden valt onder biologische en duurzame plaagbestrijding.
- Vergeet niet gebruik te maken van de natuurlijke vijanden van slakken. Lok vogels, egels en eventueel eenden naar je tuin en ze zullen zich tegoed doen aan de slakkenmaaltijd.

Vooral NIET gebruiken: zout.

Het is een truckje uit grootmoeders tijd om slakken te bestrooien met zout. Slakken kunnen absoluut niet tegen zout. Maar het is een verschrikkelijk dieronvriendelijke manier om het diertje te doden. De slak wordt door het zout letterlijk langzaam weggevreten omdat het zout al het water uit de slak onttrekt. Het heeft hetzelfde effect als zoutzuur op de mens heeft. Uiteindelijk blijft er van de slak alleen een beetje slijm over. Het is een gruwel om deze manier toe te passen en hierbij doen wij dan ook de oproep om vooral geen zout te gebruiken.

Losers and winners on our garden

Er zijn toppers en er zijn ... ja hoe noem je dat? Mensen die alleen aan de eigen behoeften denken.

Toppers in onze ogen zijn Tineke en Fop Malherbe die een onbekend iemand (een inbreker bleek later) van een tuin zagen komen, hem volgden en aanspraken toen hij opnieuw een tuin op ging. Toen hij geen goed verhaal had, hebben ze hem van het terrein gestuurd en tot het hek 'begeleid'.

De *loser* is degene die op een drukke zondag een fiets met hondenkar dwars op twee (!) fietsenrekken vastbindt. 'Ik leef alleen' is vast de gedachte van deze persoon. Nee dus, zo doen we dat niet bij De Schoffel. U bent gespot!

Het Schoffelfeest met BBQ en Jeu de Boules

De altijd lekkere saté van Frits...

Even bijkletsen en kijken hoe de mannen 't doen op de JdeB...

Bloemen uit de tuin van
Paul en Ankie Bonnet